

ДЕКЛАРАЦИЯ ОТ СОФИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ МАГИСТРАТИ ЗА ДЕМОКРАЦИЯ И СВОБОДИ (MEDEL)

MEDEL признава нарастващата роля на съдиите и прокурорите в обществения дебат относно върховенство на закона.

Магистратите имат не само правото, но и задължението да участват в информирането на обществото за правата на гражданите и за укрепване на върховенството на закона и възприемането му.

Магистратите следва също така публично да се противопоставят на нарушаването на принципите на правовата държава и да изразяват неодобрението си при прилагането на законови актове, които ги нарушават.

MEDEL споделя становището на доклада „Съдебна етика - принципи, ценности и качества“, одобрен с *Лондонската декларация за съдебна етика*, приета от Европейската мрежа на съдебните съвети през 2010 г., в която се подчертава, че:

"В същото време задължението за съдържаност не може да бъде извинение за бездействието на съдията. Макар и да не следва да говори за делата, които разглежда лично, все пак съдията се намира в идеална позиция да даде разяснение по правните норми и тяхното прилагане. Съдията има образователна роля в подкрепа на закона, заедно с други институции, които имат същата мисия. Когато демокрацията и основните свободи са в опасност, съдържаността на съдиите може да доведе до задължението да се изрази становище."

По същия начин Европейският съд по правата на човека в своята практика признава правото на съдиите да участват в обществения дебат по въпросите, свързани със състоянието и работата на съдебната власт. Такъв дебат се ползва от защитата на чл. 10 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи.

Както отбелязва MEDEL в приноса си към форума *Assises de la Justice*, организиран от Европейската комисия през 2013 г., съдебните асоциации играят съществена роля в обществения дебат, целящ да потвърди ценностите на върховенството на закона и на основните права. Чрез независимите съдебни асоциации, съдиите и прокурорите могат да изпълняват задължението си да участват дебата за върховенството на закона, без да се нарушава задължението за съдържаност, с което те следва да се съобразяват.

MEDEL разглежда с нарастваща загриженост увеличаващите се атаки срещу магистратите и техните асоциации. Те са инициирани не само поради тяхното участие в обществения дебат, но и като резултат от вземане на решения срещу очакванията на правителството. Особено тревожни са концентрираните атаки от страна на политици от управляващите партии и от страна на медии, зависими от правителството в Полша и в България.

MEDEL припомня Становище № 18 на КСЕС, одобрено през ноември 2018 г., където е ясно заявено, че *„съществува ясна разделителна линия между свободата на изразяването и законните критики от една страна, и неуважението и неправомерния натиск срещу съдебната власт, от друга страна“* и че *„обществените критики към съдебната система следва винаги да отговарят на изискванията, посочени в член Член 10, параграф 2 от ЕКПЧ и член 18 от Препоръка Rec (2010) 12“*.

MEDEL декларира пълната си подкрепа и солидарност към всички заплашени магистрати и призовава всички съдебни общности в Европа да отчитат всички случаи на политически натиск върху магистратите. MEDEL ще ги направи обществено достойние на международно равнище.

17 ноември 2018 г.